

Työttömyyskatsaus syyskuu 2019

Artikkeli 11/2019

Artikkeli 11/2019

Kirjoittaja: Heikki Taulu, ekonomisti, Akava

Avainsanat: korkeakoulutetut, työllisyys, työttömyys

Päivämäärä: 26.9.2019

Yhteenveto

Työttömyys on kääntynyt nousuun. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien kokonaismäärä on vielä niukasti edellisvuotta alhaisemmalla tasolla, mutta kausi- ja satunnaisvaihtelusta puhdistettu trendi näyttää työttömyyden kääntyneen jo noususuuntaan. Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2019 elokuun lopussa yhteensä 36 406. Määrä on 605 henkilöä eli 1,6 prosenttia alhaisempi, kuin vuotta aiemmin.

Akava julkaisee kuukausittain työttömyyskatsauksen. Katsauksessa avataan korkeakoulutettujen työttömyyslukuja. Luvut perustuvat Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastoihin. Luvut eivät sisällä lomautettuja.

Akava Works

Akavan tiedontuotanto toimii nimellä Akava Works.

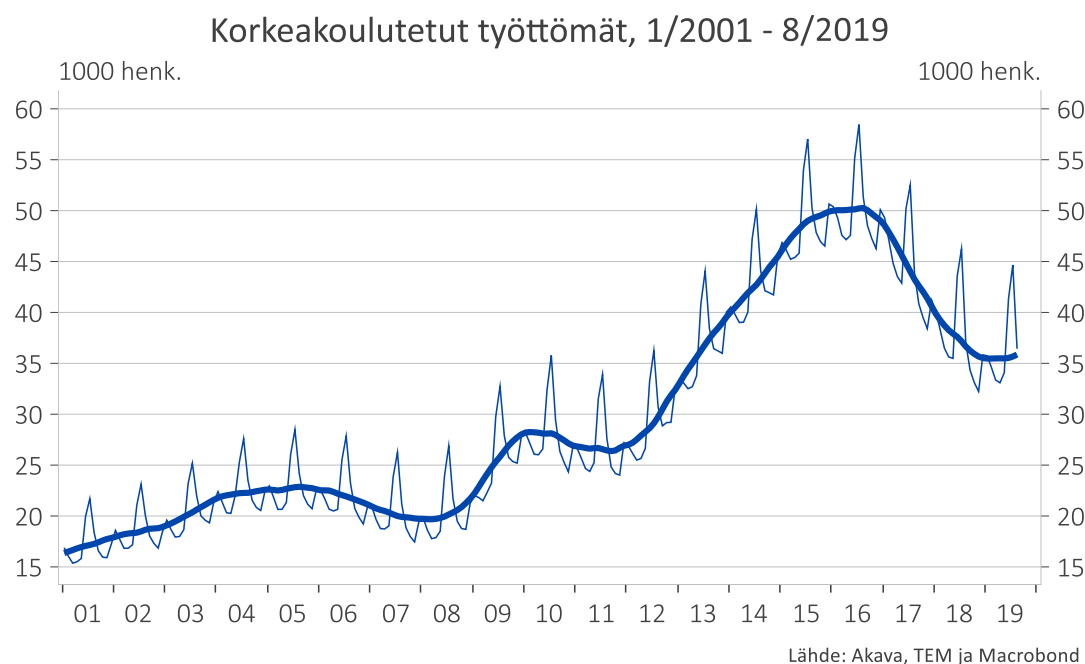
Akava Works tarjoaa monipuolisesti tietosisältöjä raportteina, selvityksinä ja tutkimuksina. Tavoitteenamme on lisäksi herättää yhteiskunnallista keskustelua erityisesti akavalaisille tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista. Akava Works -sisällöt eivät ole Akavan virallisia kannanottoja.

Työttömyyskatsaus syyskuu 2019

Artikkeli 11/2019

1. Korkeakoulutettujen työttömien määrä edellisvuotta alhaisemmalla tasolla, mutta nousu on alkanut

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien kokonaismäärä on vielä niukasti edellisvuotta alhaisemmalla tasolla, mutta kausi- ja satunnaisvaihtelusta puhdistettu trendi näyttää työttömyyden kääntyneen noususuuntaan.

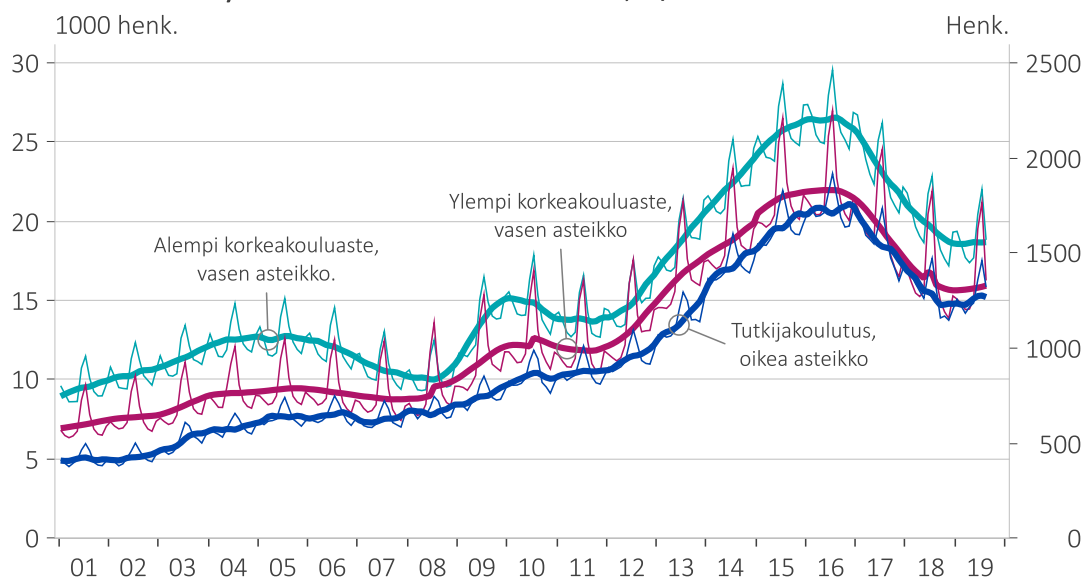

Korkeakoulutettuja työttömiä oli elokuun 2019 lopussa yhteensä 36 406. Määrä on 605 henkilöä eli 1,6 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Työttömistä alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 18 826 (muutos vuoden aikana -2,8 %) ja ylemmän 16 259 (-0,5 %). Tutkija-asteen koulutuksen suorittaneita oli työttömänä 1 321 (+0,8 %) eli määrä on jo viimevuotista suurempi. Kaikkiaan elokuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli Suomessa 225 314, joka on 4,7 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

	2018/8	2019/8	Muutos, lkm	Muutos, %
Kaikki				
Perusaste	59 360	55 189	-4 171	-7,0
Keskiaste	112 560	107 757	-4 803	-4,3
Alin korkea-aste	15 895	14 604	-1 291	-8,1
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	19 364	18 826	-538	-2,8
Ylempi korkeakouluaste	16 337	16 259	-78	-0,5
Tutkijakoulutus	1 310	1 321	11	0,8
Korkeakoulutetut yhteensä	37 011	36 406	-605	-1,6
Kaikki työttömät yhteensä	236 533	225 314	-11 219	-4,7

Kausi- ja satunnaisvaihtelusta puhdistettujen trendilukujen mukaan tarkasteltuna työttömyys on noususuunnassa sekä alemmalla että ylemmällä korkeakouluasteella ja myös tutkija-asteella.

Työttömät korkeakoulutetut, 1/2001 - 8/2019

Lähde: Akava, TEM ja Macrobond

Korkeakouluista vastavalmistuneiden¹ työttömien määrä on edellisvuotta alhaisempi. Työttömänä oli vuoden 2019 elokuun lopussa 2 869 korkeakoulusta vastavalmistunutta. Tämä on 2,3 prosenttia vähemmän verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen.

Vastavalmistuneiden työttömien määrä kaiken kaikkiaan oli elokuun lopussa 12 509 henkilöä (-6,4 %) eli edellisvuotta pienempi.

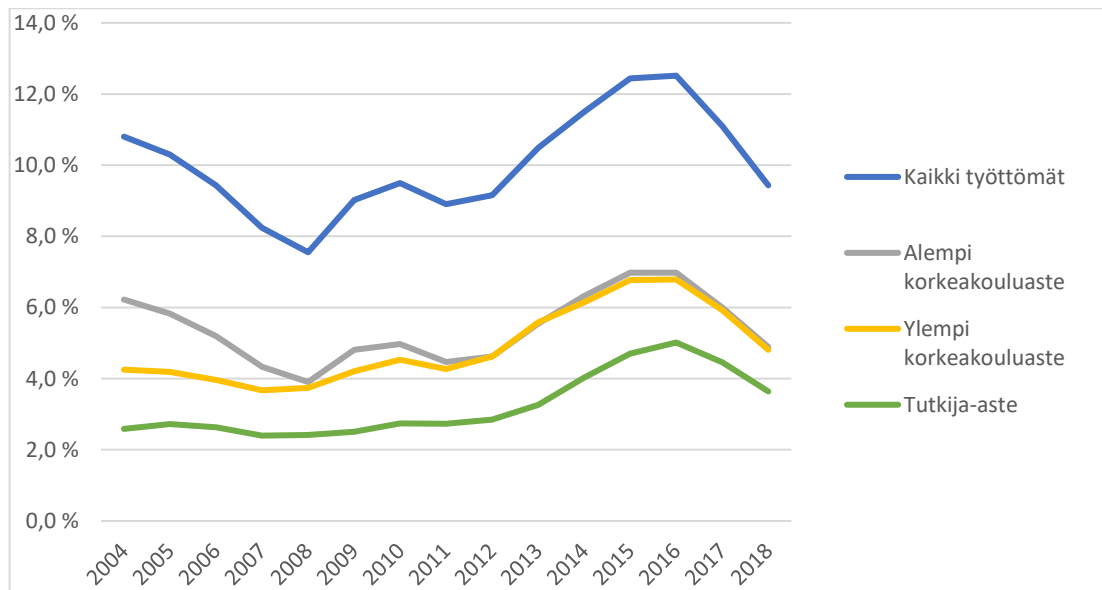
Vastavalmistuneet	2018/8	2019/8	Muutos, lkm	Muutos, %
Perusaste	142	184	42	29,6
Keskiaste	9 877	9 144	-733	-7,4
Alin korkea-aste	365	278	-87	-23,8
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	1 702	1 665	-37	-2,2
Ylempi korkeakouluaste	1 180	1 151	-29	-2,5
Tutkijakoulutus	54	53	-1	-1,9
Korkeakoulutetut yhteensä	2 936	2 869	-67	-2,3
Kaikki työttömät yhteensä	13 364	12 509	-855	-6,4

¹ Vastavalmistunut on suorittanut korkeakoulututkinnon alle vuosi sitten. Erityisesti kesäkuukausien vastavalmistuneiden tilastoissa voi olla poikkeuksellisen suuria muutoksia.

2. Työttömien osuudet työvoimasta akavalaisilla aloilla

Suhteellisessa tarkastelussa eli verrattaessa työttömien määrää kunkin koulutusasteen työvoiman määrään, korkeakoulutettujen tilanne on muuhun työväestöön nähden keskimäärin parempi. Pelkistetysti sanottuna: mitä korkeampi koulutus, sitä pienempi riski olla työttömänä. Laskelman² mukaan vuonna 2018 työttömien työnhakijoiden osuus korkeakoulutetusta työvoimasta oli 4,8–4,9 prosenttia. Tutkija-asteella osuus oli 3,6 prosenttia. Koko työvoiman osalta työttömien osuus oli 9,4 prosenttia.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta eri koulutusasteilla 2004–2018, %

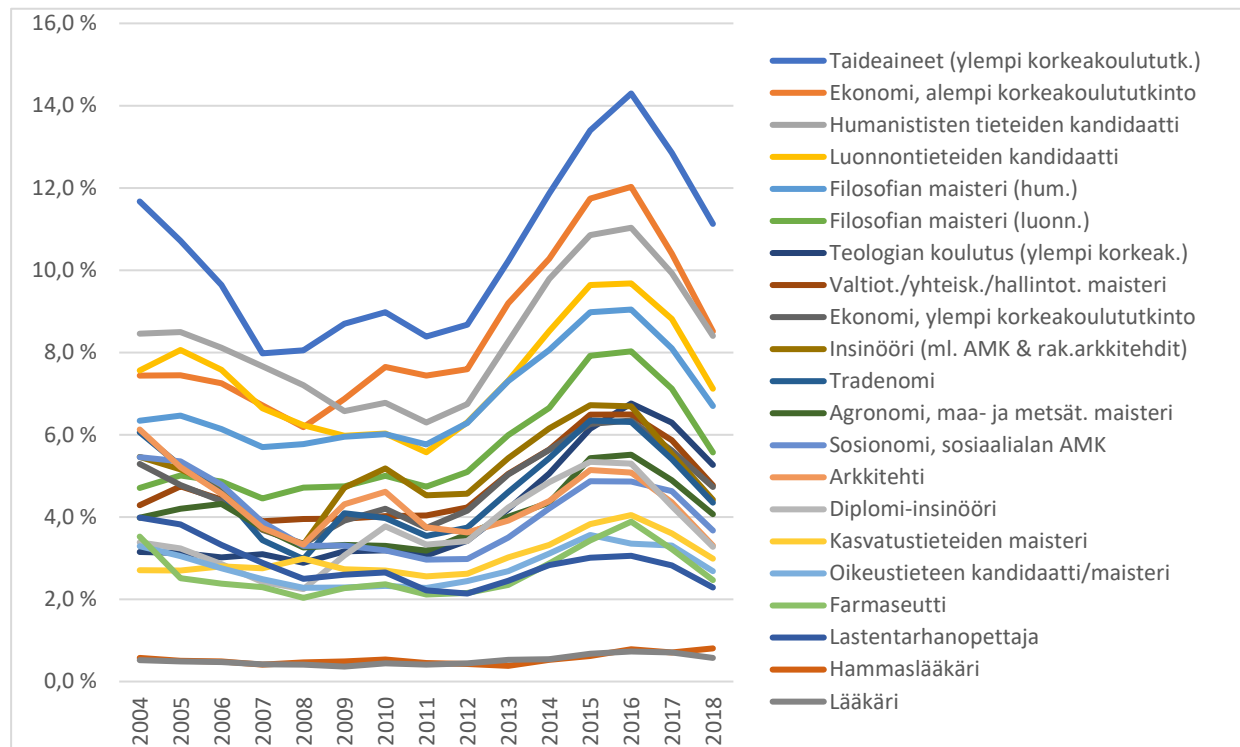

Akavalaisilla aloilla työttömien osuus työvoimasta alkoi kasvaa erityisen voimakkaasti vuoden 2012 jälkeen. Ensimmäinen hyppäys työttömyydessä tapahtui vuosina 2009 – 2010 finanssikriisin aiheuttaman taloustaantumun seurauksena. Muutokset työttömyydessä ovat tapahtuneet lähes kaikilla aloilla suurin piirtein samaan aikaan, mutta muutosten suuruudessa on isoja eroja.

Työttömien osuus työvoimasta on suurin taideaineissa sekä vanhoissa alemmissa korkeakoulututkinnoissa: ekonomeilla, humanistisilla ja luonnontieteellisillä aloilla. Näillä aloilla työttömien osuus on ollut lähes koko tarkastelujakson ajan muita aloja korkeammalla.

² Laskelmassa työttömien työnhakijoiden määrää tarkasteluvuonna verrataan kyseisen koulutusasteen tutkinnon suorittaneen työvoiman kokonaismäärään edellisvuoden lopussa. Työttömien määränä käytetään vuosikeskiarvoa, joka on laskettu työministeriön työnvälitystilaston kuukausitiedoista. Mukana ei ole lomautettuja. Työvoiman määrä perustuu Tilastokeskuksen koulutusrekisterin tietoihin.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta akavalaisilla koulutusaloilla 2004–2018, %

Muutoksia työvoiman määrässä eri koulutusaloilla

Edellisistä erityisesti taideaineiden sekä filosofian maistereiden (hum.) tutkinnon suorittaneiden työvoiman määrä (työlliset ja työttömät yhteensä) on ollut tarkastelujaksolla voimakkaassa kasvussa. Luonnontieteellisen alan filosofian maistereiden määrä on kasvanut vähemmän. Vanhoista tutkinnoista ekonomien (alempi korkeakoulututkinto) määrä on vähentynyt huomattavasti ja humanististen ja luonnontieteellisten alojen kandidaattien määrä on muuttunut vain vähän.

Kaiken kaikkiaan korkeakoulututkinnon suorittaneen työvoiman määrä on ollut pitkään kasvusuunnassa. Alemman korkeakouluasteen tutkintojen määrä on kasvanut nopeammin kuin tutkija-asteen, joka puolestaan on kasvanut nopeammin kuin ylemmän korkeakouluasteen.